

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hšt. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobó
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 22.

V Mariboru, dne 29. maja 1902.

Tečaj XXXVI.

Pritožbe naših kmetov.

Govor g. državnega poslanca Fr. Robiča v državni
zbornici dne 15. maja 1902.

Visoka zbornica! Predno začnem navajati nekatere posebne želje in potrebe svoje ožje domovine, dovolite mi, da na kratko naredim nekaj splošnih opazk. Najprej poudarjam, da nikakor ne menim, edino le poljedelstvo je v naši državi potrebno, da se nanj oziram. Priznavam, da je celo gospodarsko stanje v naši državi skrajno neugodno in da bo pač težko najti panoge gospodarskega življenja, ki bi se v sedanjem času ne nahajala v jako neugodnem položaju.

Brezdvomno pa je, da nikjer v gospodarskem življenju stiska ni tako velika kakor ravno pri poljedelstvu. (Pritrjevanje.) Na drugih gospodarskih poljih nahajajo se, kakor upamo, težave le začasno in so povzročene po splošnih gospodarskih neugodnostih v Evropi, a pri poljedelstvu opazujemo trajno bolezen, ki se ga je lotila že pred davnim časom, ki ga muči že desetletja.

Dokazujejo nam to že najjasneje in najboljše številke o prebivalstvu in stanovih, ki nam kažejo, da se je prebivalstvo v večjih mestih in obrtnijskih krajih vidoma pomnožilo, na deželi pa so številke redoma padale. (Pritrjevanje.)

Gotovo pa ni na korist državi, če prebivalstvo raste le v večjih mestih in obrtnijskih krajih; gotovo ni na korist državi, če prebivalstvo na deželi ne raste, ako celo pojema in nazaduje, gotovo pa je najmanj na korist državi, ako kmeti stan propada

in gine. (Pritrjevanje.) Ako torej zahtevamo od poljedelskega ministrstva ali sploh od države večjega ozira za poljedelstvo, če zahtevamo več pospeševanja in podpiranja za poljedelstvo, potem delamo ne samo na korist poljedelstva, ampak sploh na korist splošnega našega gospodarskega stanja.

Postavite poljedelstvo na trdno stališče, in tudi stanje rokodelcev in trgovcev se bo izboljšalo; kajti neugodno stanje teh stanov je v tesni zvezi s stiskami kmetkega stanu.

Kdor sploh z jasnim očesom opazuje razmere na deželi, ne potrebuje števil, da spozna nadloge poljedelskega stanu in da se prepriča, da je tukaj treba nujno odpomoči.

C. kr. finančno ministrstvo je seveda drugega mnenja, kajti ono se pritožuje, da se mu dosedaj še ni posrečilo dohodke poljedelcev popolnoma spoznati in oceniti. Ako so v teh krogih takega mnenja, potem se ne smemo čuditi, ako vcenjajoči uradniki kmetškemu ljudstvu in sploh poljedelskemu prebivalstvu na nezaslišan način delajo sitnosti zavoljo osebne dohodnarine in to se godi v sedanjem času, ko kmet niti toliko ne pridela, kolikor ga je stalo delo, ko pogosta sprememba na posestvih kaže, kako neugodno stoji dandanes poljedelstvo, ko strašno narašča zadolženje, ko na tisoče kmetških ljudi zapušča domačo grudo ter išče v tujini kruha in zaslužka. (Čujte, čujte!)

Finančno ministrstvo naj vendar prijemata velike in največje dohodke, predvsem naj skrbno pazi na kapitaliste, kmeti stan, pri katerem sedaj ni nič iskati in najti, naj pa pusti v miru. (Tako je!)

Že splošni gospodarski položaj je torej slab in pri nas na Avstrijskem stoji posebno poljedelstvo na slabih nogah, a reči moram, da je v moji ožji domovini, na Štajerskem, vsled različnih težavnih razmer, ki jih v drugih deželah ne najdemo, v mnogih ozirih še prav posebno slabo.

Opozarjam le na dvomljivo srečo, da je našo deželo na vse strani prepregla južna železnica s svojimi visokimi voznimi cenami; opozarjam, da naše reke in naši potoki, ker niso uravnani, posebno na Štajerskem, leto za letom preplavijo in uničijo sicer najrodovitnejše doline. Pritožujem se in izrekam svoje obžalovanje, da se je v proračunu za zboljšanje neugodnih razmer pri poljedelstvu letos posebno mačehovsko oziralo na štajersko deželo.

V nekaterih delih Štajerske se je prebivalstvo kmetško prebivalstvo z živinorejo, v drugih delih dežele, predvsem na Srednjem in Spodnjem Štajerskem, so se poprijeli takozvanih »manjših sredstev«, sadjarstva in perotništva. Toda tudi pri teh podjetjih preti ne samo nam Štajercem, ampak vsem Avstrijcem velika nevarnost zaradi varnostne carine, koja hoče uvesti Nemčija, kakor tudi zaradi varnostnega carinskega predloga Švice. (Mejklic.)

Po nemškem carinskem ceniku se je postavila carina ne samo na dosedaj carine proste predmete, ampak se bo tudi občutno zvišala skoro pri vseh drugih predmetih. Zraven pa se bo tudi po švicarskem carinskem ceniku precej zvišala carina za živino in meso, a tudi za druga živila je poskrbljeno

Listek.

Slovenci na Vestfalskem.

Horst na Vestf., 14. maja.

V četrtek, dne 8. majnika sem priromal čez Vestfalsko mejo v Osterfeld. Kraj je še vas, ki pa šteje blizu 10 tisoč katoličanov ter tri tisoč protestantov. Tukaj je največji kolodvor za prevažanje blaga v celi Nemčiji; blizu 90 železniških tirov je noč in dan zasedenih od vozov, nad 100 vlakov pa odvažata vsaki dan premož na vse strani sveta. Kdor še ni na živcih bolan, naj pride tu sem za železniškega uradnika. V nedeljo, dne 11. t. m. imeli so farno procesijo sv. Pankracija, a čudili se boste, da so imenitni gospodje s cilindri pokriti nosili nebo pri procesiji. Krasno imajo tukaj cecilijansko petje; pevci pojo povsodi brezplačno; tako je prav. Mesto cvetlic so trosile deklice med procesijo po potu pisane papirne razrezke. Dve poljski delavski društvi s 140 udi bili sta z zastavo in znaki zastopani pri procesiji. Prejšnji večer se je spovedovalo nemški, poljski, češki, slovenski in italijanski. Vsi narodi hvalijo Boga. — Od tod se je zadnji čas izselilo nekaj naših rojakov v Ameriko s trebuhom za kruhom. — V nedeljo došel sem v Horst blizu Essena. Tudi tu se je industrija zadnja leta silno raz-

vila. Vedno napravljajo nove cehe t. j. premogokopne jame; vedno stavijo nove delavske hiše. A tu sem so se razškopili Slovenci, biva jih blizu sto. Veliko delavcev se je prošli teden v jamah ponesrečilo. Pri cehi »Nordstern« 12 do 15. Ubogo ljudstvo! Prav posebno ginljivo obhajajo vsako jutro ob sedmi uri šolski otroci šmarnično pobožnost. Katoličani se pač tukaj zavedajo svoje sv. vere. — V Gladberku končam svoje delo, in nazaj grede mislim si ogledati krasno razstavo v Düsseldorfu. — Povsodi dobro, a doma vedno najbolje.

Monakovo, 22. maja.

V Gladberku na Vestfalskem je še veliko naših delavcev. Spovedal sem jih blizu 300. Kdo bi si mislil, da bodo ravno Moltkejevo ulico zasedli sami Slovenci. Plača pa se vedno bolj krči, ker so vse cehe na Vestfalskem sklenile zvežo (sindikat). Vrli tukajšnji župnik je pravi prijatelj našega ljudstva. — Mislim sem, da bodem tukaj končal svoje delo, a bil sem še klican v Schalke, ki leži v Paderbornski škofiji. Na binškošno nedeljo ob peti uri bi moral imeti govor v katoliški društveni hiši, a prišli so razni poslušalci, Slovencev pa tukaj ni čez deset. Pač pa so bili navzoči kar trije varuhi javne varnosti s pikelhavbo; baje so prišli le iz radoved-

nosti, ker so sicer dobro vedeli, da mi je ministrstvo iz Berlina doposlalo izrecno dovoljenje pastirovanja med Slovenci. Schalke šteje sedaj čez 30 tisoč prebivalcev, je vse moderno; pred 20 leti pa še tukaj nobenega duhovnika niso imeli. — V Dortmundu, kjer je blizu polovica protestantov, pozidali so frančiškani velikansko cerkev, ki bo dne 13. junija posvečena.

Kaj pa naj poročam iz razstave v Düsseldorfu? Vsa je razdeljena v 23 skupin. Tu vidiš raznovrstne izdelke človeškega uma, a največ železa. Fricke Krupp povsodi prevladuje. Razstavil je mogočne kanone, a koj zraven pa debele jeklene plošče, katerih nobena kroglija ne prebije. Kaj ne — ta Fricke je premeten! Tudi je razstavljenih cerkvenih dragocenostij iz Kolina, Ahena itd. Splošen utis razstave je, da vidiš kupe železa. Kislih obrazov pa pričakujejo brezštevilni natakariji ptujcev, katerih še ni zaradi silno slabega vremena.

Smešničar.

Judovsk samogovor. «Če bi mi Bog hotel dati 10.000 goldinarjev, rad bi dal od tega 1000 goldinarjev ubogim. Če mi pa Bog ne zaupa toliko, naj mi da vsaj 9000 gld., ostale 1000 gld. pa sam med uboge razdeli.»

zvišanje. Carina za sveže meso se po samostalnem ceniku podvoji; istotako za ohranjeno (konservirano meso), kjer se za nekatere kakovosti carina zviša celo za več nego 100 odstotkov. Carina za perutnino se je zvišala od 6 na 15 do 20 frankov, za jajca od 4 na 5 frankov, za svinjsko mast se je podvojila, za pristna vina v sodih se je zvišala od 6 na 15 frankov. Med carinami za živino je treba omeniti: za vole se je zvišala carina od 30 na 35, za krave in govedo od 25 na 35, za svinje od 8 na 15 in 20 frankov. Ako bo zvišana carina za živino res v tem oziru se uveljavila, kakor je zvezni svet predlagal, potem je izvoz iz Štajerske v Švico najobčutljivejše prizadet.

Naj še omenim nesrečo, ki je zadela Spodnji Štajer in del Srednjega Štajerja s tem, da so nam uničeni vinogradi. Ko se se ni prikazala trtna uš in še niso prišle nad trto različne bolezni, so vinogradi na Štajerskem mnogo nesli; nekoliko let sem pa iz vinogradov ni ničesar več dobiti, razven v onih krajih, kjer so že novi nasadi; ta preobrat je mnogo kmetskih posestnikov uničil. Tako se je zgodilo v Halozah, v Slovenskih goricah, v ljutomerskih in pekerskih vinogradih. V Halozah in Slovenskih goricah so sedaj veliki kosi zemlje popolnoma nezasajeni, kar je obžalovanja vredno, ker je na Štajerskem zemlja in podnebje za gojitev ameriške trte zelo ugodno; obžalovanja vredno pa tudi zaradi tega, ker imajo v Halozah in Slovenskih goricah vinogradi jako visoko lego in torej za druge nasade zemlja niti ni prikladna. Sedaj ne raste nič in ne nese nič. Ker je zasajanje vinogradov izvanredno drago, ne more se ubožano kmetstvo ljudstvo tega z lastnimi stroški poprijeti, ampak tukaj je potrebna državna odpomoč.

Priznati moramo, da se na Štajerskem od države in dežele na podlagi postave od 28. marca 1892 dajejo neobrestna posojila v namen, da se na novo nasadijo po trtni uši upostošeni vinogradi. Toda ta podpora je nezadostna, kar se že iz tega razvidi, da je bilo okoli 2500 prošelj odbitih! Brezobzirno potrebno je, da se ubogim vinogradnikom dajo sredstva, s katerimi si morejo ti zopet zasaditi svoje upostošene vinograde. — Brez državne pomoči, brez državne podpore se ta beda na Spodnjem Štajerskem ne da odpraviti. Želeti bi bilo, da tudi naše poljedelsko ministrstvo začne drugo, večjo politiko, kakor to dejstveno dela že ogerska vlada, kjer se nahaja mnogo trtnic za nasajanje novih vinogradov, kjer se skrbi za tozadnevni pouk, kjer imajo že istinito velike nove nasade in kjer še se je vkljub temu za l. 1902 postavilo za pospeševanje vinarstva v državni proračun 2,687.121 K. (Čujte, čujte!) Izpostavljeni smo potemtakem nevarnosti, da nas ogerska vina že v najbližjem času preplavijo.

Za obstanek uspešnega vinarstva na Štajerskem, kakor sploh na Avstrijskem pa je potrebno, da se odpravi takozvana carinska klavzula za italijanska vina. (Pritrjevanje.) Danes nočem o tem predmetu obširneje govoriti z ozirom na to, ker sem v tej zbornici že o tej stvari dokaj natančno govoril, kakor tudi z ozirom na to, da se bodo s tem vprašanjem bavili nekateri govorniki, ki pridejo za menoj. Prosim torej visoko poljedelsko ministrstvo in sploh vlado nujno, naj skrbi, da se pri bližajočem se sklepanju nove pogodbe z Italijo odpravi carinska klavzula za vina.

H koncu svojih izvajanj naj še opozorim poljedelsko ministrstvo, da slovensko prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem, broječe nad 400.000 duš, nima niti jedne poljedelske šole (Čujte, čujte) in da je torej našemu ljudstvu popolnoma odvzeta prilika, se strokovno izobraziti v poljedelstvu. Z ozirom na to neznosno stanje stavim nujno zahtevo, visoko poljedelsko ministrstvo naj kmalu poskrbi za tako šolo s slovenskim učnim jezikom, in stavim naslednjo resolucijo:

C. kr. vlada se pozivlja, da ustanovi na Spodnjem Štajerskem z državnimi sredstvi poljedelsko šolo s slovenskim učnim jezikom. S tem sklenem. (Pritrjevanje in ploskanje. — Govorniku čestitajo.)

Strupena rosa in sredstva proti njej.*)

Razven trtne uši (phylloxera vastatrix) pustoši nam vinograde bolezen, katero povzročuje majhna glivica; to glivico imenovali so učenjaki: «peronospora viticola», a naši vinogradniki nazivajo jo: «strupena rosa» ali «medljika», ker napadena trta medlji.

V kmečkih krogih je često razširjeno mnenje, da to trsno bolezen povzročajo mrzla rosa, megla, preobilica dežja, ali celo umetna gnojila; ta misel je popolnoma napačna! Kakor že omenjeno, je vzrok strupeni rosi glivica, koje žitje je natančno znano. Kali ali klice ali cimi (trosi) peronospore prezimijo kot tako imenovano «zimsko trosje» (oospore). — Zimsko trosje je okovarjeno z močno, trdno (roženasto) kožico, je zelo vstrajno, ter tako majhno, da ga je opaziti le z močnim povečalnim steklom.

Kakor vsako rastlinsko bitje, kali ali klice ali cimi tudi ozimno trsje le v dovoljni toploti in vlagi; dolgotrajna suša, vročina ali huda zima vgonobi ozimno trsje. Odtod prikazen, katero je menda že vsaki vinogradnik opazoval, da se strupena rosa v zelo vlažnotoplih spomladih posebno razširjuje.

Ozimno trsje kali ali cimi v spomladi, ter izcimi v kratkem času kaljivo trsje (seme) = «poletno trsje» (gonidienspore). To zelo majhno, nežno in mehko poletno trsje raznosijo vetrovi na vse kraje; na ta način popada trsje na gornjo stran trsnega listja. V suhem vremenu ohrani poletno trsje kaljivost le 8 do 10 dni, potem pa pogine; iz tega si vsakdo lahko raztolmači, zakaj se bolezen v suhih letinah ne more zelo razširati. Na listju pa, ki je od rose ali dežja moko, razdeli se tros v 1/2 do 1 uri na 5 do 8 «roječih trosok» (zoospore), a vsaki teh trosov zarine v notranjost lista sesalko; tako se razvije glivično podgobje (mycelium).

Kaljenje ali klitje peronospornega trsja vrši se le v pričujočnosti vode in toplote, medtem, ko grozdni plesnobi (oidium) k temu že vlažen zrak sam zadostuje. Čez osem do deset dni izstopijo iz listnih rež na spodnji strani lista trososni. Vsled tega nastanejo na listu proge, podobne soliterskim marogam na vlažnem zidu (pod povečalnim steklom vidijo se na teh progah cele tratice belkastih glivic). List porjavi in se posuši.

Če si prej omenjene maroge z drobnogledom (mikroskopom) natančno ogledamo, vidimo mnogo šopkov glivičnih nitic, — »trososov« — a na njih hruškicam podobno poletno trsje. To trsje veter na enak način raznaša, kakor se je omenilo gledé prvih, — iz ozimnega trsja vzklitih trsov, — in tudi ono pride na tak način zopet na listje. Škodo povzročuje peronospora s tem, da njeno podgobje listno staničevino razdere, ter tako kroženje soka, o kojem glivica živi, prepreči ali zabrani. Ako je listje ob času, ko trsje pada, z znano bakreno-apneno zmesjo že poškopljeno, pogine trsje, kadar se imenovana zmes raztopi v dežju ali rosi; če pa list ni bil poškopljen, kali trsje, kakor je bilo gori povedano, v kratkem času, ter predre v notranjost lista. Pozneje škropljenje ne hasni, ako so se sesalke peronospore že zarile v notranjost lista. Če se je vršilo škropljenje še le po zakužbi, ali pa v času, ko so se opazovale na listju le posamezne maroge in se peronospora za tem ni več širila, ni se slednje zgodilo morebiti zaradi

*) Sestavek, ki ga tukaj ponatiskujemo, je po naročilu c. kr. ministrstva za poljedelstvo izdalo c. kr. namestništvo v Gradcu ter ga po več odtisov brezplačno razposlalo občanom v vinorodnih krajih. Kdor želi poduk s povečano podobo trsnega lista z medljiko, oglasi se zanj pri domačem županstvu. — Op. uredn.

tega, da bi se s škropljenjem bilo pokončalo že v listnem staničju nahajajoče se podgobje, marveš vzrok temu prenehanju daljnega razširjanja peronospore je v takem slučaju iskati v tem, ker se je daljna zakužba s škropljenjem odvrnila. O ogromni razploditvi te glivice dobimo pojem ali zapopadek, ako zvemo, da en sam list more zaploditi do pol milijona trsov!

Strupen učinek bakrenih raztoplin na kali peronospore je tako velik, da zadostujejo za njih uničevanje zelo majhni deli tega sredstva (2 do 3 desetmilijonski deli). Vendar si pa moramo pripravljati primeroma močne raztopine zategadel, ker bakrene spojine, ki se drže listja, redči in izpira dež. Iz navedenega se da tolmačiti, kako pride, da vinogradi, ki je bil en dan prej oškropljen, ostane zdrav, medtem, ko je sosednji vinograd, katerega so samo za dan pozneje poškopili, po peronospori zelo napaden; — v prvo omenjenem vinogradu pokončali so s škroplivom trsje, ki se je nahajalo na listju, v drugem vinogradu je pa medtem (vsled ugodnega vpliva rose ali dežja) trsje sklilo! Vinogradarji pa naopačno mislijo, da dež in rosa ali megla zakrivijo strupeno roso! — Vлага je le vzrok klitja glivičnih trsov; vendar peronospore ne prinese ne dež, ne megla, temveč ista nahajala se je za časa dežja že na listju!

Pripomočki zoper peronosporo obsegajo tedaj pokončevanje glivičnih kali — poletnega trsja — na listju. Zato ne smemo čakati, dokler se bolezen na listju že vidi, temveč s sredstvi ali pripomočki proti peronospori, toraj s škropljenjem, se bolezen le odvrta s tem, da glivične kali, padajoče na listje, tam smrtonosne bakrene spojine že najdejo in po njih konec storé.

Najprimernejši čas za prvo škropljenje je navadno tedaj, kadar so poganjki (mladike) do 50 centimetrov visoko zrastle. Po različnosti podnebja dežel in krajev, različen je tudi čas prvega nastopanja peronospore. Vinogradniki naj bi se zatoraj ravnali v vsakem vinskem okoliščju po dotičnih izkušnjah. Prvo škropljenje naj se vrši tako, da se dobro oškropi listje in grozdni zarod.

Med prvim in drugim škropljenjem ne sme preteči preveč časa; drugo škropljenje naj bi se vršilo toraj kake 3 tedne po prvem. Ker je v tem času grozdje navadno že odcvelo, mora se pri drugem škropljenju tudi grozdčje dobro oškropiti.

Mnogi čakajo z drugim škropljenjem dokler trta odcvete. To jim more povzročiti veliko škodo, posebno v letu, v katerem grozdno cvetenje vsled deževnega vremena dalje časa traja. Skušnje uče, da se sme brez škode škropiti, tudi med cvetom, medtem, ko prepozno izvršeno drugo škropljenje more imeti resne posledke. Posebno v deževnem, toplem vremenu naj se drugo škropljenje ne zavlačuje!

V tretje naj se škropi kake 4 tedne po drugem škropljenju.

Pri škropljenju proti peronospori je glavna reč, da se prvo in drugo škropljenje pravočasno izvrši. Ako je to oboje škropljenje zanemarjeno, poznejša škropljenja zamude več ne popravijo!

Nebrižnost ali neskrbnost v tem oziru mora se drago plačati, ker vsled odpadanja neškropljenega listja ne trpi škode samo letošnji vinski pridelek, — temveč tudi trs sam vsled nepopolne zrelosti lesa v prihodnji zimi lahko pozebe. Razvun tega je neškropljen trs zelo občutljiv tudi za druge bolezni, posebno pa za koreninsko gnjilobo (trtni koreninoses), ter njega rast v prihodnjem letu navadno zaostaja; zanemarjanje škropljenja krati tudi pridelek drugega leta.

Prvo troje škropljenje je neobhodno potrebno. Če pa peronospora zelo močno nastopa, zatem v vlažnotoplem poletju z mnogimi nevihtami, ter ako imamo opraviti z trsnimi vrstami, ki so glede peronospore posebno občutljive, kakor n. pr. veltlinec,

zastavica (rjavina) itd. mora se tudi po 4 krat, ali celo petkrat škropiti.

Slaba rast vinogradov in slaba rodovitnost celih vinskih okolišev, katere opazujemo zadnja leta, sta največ nasledka nezadostnega pokončevanja peronospore v prejšnjih letih.

Za škropljenje proti peronosperi rabimo bakreno-apneno zmes. Izmed vseh sredstev, katera so se v zadnjem času priporočala proti temu škodljivcu, ne stori nobeno boljega učinka, kakor imenovano. — Mnenja glede sestave te zmesi so različna; nekateri jemljejo več, drugi manj bakrenega vitrijola (modre galice). Izkušnje zadnjih let pa dajo sklepati, da množina bakrene soli v zmesi ni tako merodajna kakor to, da se zgodaj, tedaj pravočasno škropi; zadostno je, ako se vzame na 100 litrov vode $1\frac{1}{2}$ do 2 kilograma modre galice (bakrenega vitrijola) in 2 do $2\frac{1}{2}$ kilogr. ugašenega, mehkega apna. Tudi zmesi, ki so pripravljene z 1 kilogramom galice na 100 litrov vode in z zadostno množino apna, so se v nekaterih krajih posebno za drugo in tretje škropljenje dobro obnesle. Zmesi z večjo množino galice, kakor navedeno, tudi nimajo boljšega učinka, ker se v dežnih in rosnih kapljicah nahajajo vendar le male množine bakra, ki pa zadostujejo za pokončevanje peronospernih kalij ali cim. Ako se doda bakreni raztopini preveč apna, postane zmes manj raztopljiva. Nekateri, ki so v prejšnjih letih prepozno začeli škropiti, ter so svoje vinograde s tem zelo oškodili, menijo to zamudo popraviti na tak način, da rabijo sedaj za škropljenje močnejše zmesi, kar pa nič ne hasne.

Cene bakrenega vitrijola postajajo vedno višje; priporočila se torej iz tega vzroka, da naj se za škropljenje ne jemlje več galice, kakor je za uspešno pokončevanje peronospore neobhodno potrebno. Več te snovi, kakor povedano, ni treba jemati. Opazovalo se je tudi, da se škropivo od močnejših zmesi listja slabeje drži.

Da se zagotovimo, da tekočina ni premočna, da bi listje oškodila — ožgala — rabimo rudeč lakmusov papir, katerega je dobiti za malo vinarjev ali helarjev v vsaki lekarni ali apoteki. Majhen, ozek košček tega popirja za to poskušnjo zadostuje; ko je škropivo (raztopnina bakrene galice in apna) zmešano, potopi se tak košček v tekočino: ako je škropivo dobro pripravljeno, postane rudeč lakmusov papir moder; če pa papir ostane rudeč, moramo škropivu dodati še apna, ker je v tem slučaju tekočina še kisela in bi kot taka listje oškodila. To sredstvo ali pripomoček je tako ceno, priprosto in zanesljivo, da se ga gotovo vsakdo lahko poslužuje.

Priporočuje se, naj se društva, občine, okrajji itd., ki modro galico v svrhu razdelitve svojim udom v večji meri kupujejo, vsebino bakra v galici pri prodajalcih zamahajo ali zagotovijo. Kupovalci naj bi tudi trgovce napotili, da dajo modro galico v tem oziru preiskati; s tem bi se malovredni, z železnim (zelenim) vitrijolom onečiščeni galici, ki se večkrat v trgovini nahaja, izognilo.

Modra galica mora imeti 98 do 99 odstotkov bakra. Čisti material daje lepo, modro tekočino; z železom pomešana galica je zelenkaste barve.

Preiskovanje galice v kakem kemičnem laboratoriju stane 4 krone.

Tekočina se napravi tako le: Modra galica raztopi se v vodi; v to svrhu dene se galica zvečer pred škropljenjem v vrečico, vrečice obesi se v kad, oziroma v sod, kjer si hočemo pripraviti škropivo, tako, da je vrečica pod vodo. Ako bi vrgli galico na dno posode, potrebovala bi dolgo, predno bi se raztopila. Prihodnje jutro zarana doda se apno, raztopljeno in precejeno, tekočina se dobro premeša, napravi se poskus z lakmusovim papirjem, ter, ako se poskus vjema, more se s škropljenjem pričeti.

Pred vsakokratnim nalivanjem škropilnice naj se škropivo dobro premeša. Raztopina naj ne bo starejša, kakor k večjemu dva dni; tekočine, katere se po tedensni hranijo, niso za rabo!

Škropljenje naj se vrši tako, da se poškropijo vsidelilistja in grozdicev enakomerno z fino delujočim pršilcem; za to je potrebna seveda pripravna, fino delujoča škropilnica. Nemarno delo trto oškodi! Naj se ne gleda samo na to, da se delo brže, hitro odpravi, marveč skrbi naj se, da se dobro poškopri. Zatorej še enkrat! Listje in grozdje se mora popolno in na drobno oprasiti, da škropivo ostaja na listju, ne da bi kapljalo od njega, kar se zgodi, če škropilnica, oziroma pršilec, meče debele kaplje. V vinogradih, ki so zasajeni na vrste, vrši se delo seveda hitreje in popolneje, kakor v nerednih nasadih.

Pri škropljenju pred cvetom in ob cvetu mora se oprasiti grozdni zarod, a po cvetu tudi jagodje, ker napada bolezen tudi grozdje, kjer povzroča tako imenovane «usnjate jagode». To se zgodi posebno rado takrat, ako se je prvi dve krat škropljenje slabo in prepozno izvršilo.

Škropilnic imamo dandanašnji mnogo različnih sestav ali sistemov, izmed katerih je več prav dobrih. V obče dobro obnesle so se preuredbe Vermorelovega sistema, na primer škropilnica «Austrija», katero izdeluje tvrdka Franc Nechvile na Dunaju, V., Griesgasse 14, in koji je cena 36 kron. C. kr. kmetijska družba na Dunaju pošilja te škropilnice kot podporo kmetijskim in bralnim društvom in občinam za 16 kron komad; oddaje jih tudi za znižano ceno po 24 kron.

Mnogokrat najdejo se v porabi hidrone (priproste vrtno škropilnice), ki se pa morajo glede vinogradnega škropljenja zavreči, ker je njih delo malovredno, nepopolno.

Neizmerna škoda, katero je peronospora že povzročila vsled tega, ker so vinogradniki zamudili o pravem času škropiti, bodi vinorejcem v svarilo, ter jih dovedi vendar k prepričanju, da se mora smatrati škropljenje proti peronospori med vsemi vinogradskimi opravki kot najvažnejše delo!

Politični ogled.

Mejnarodni shod kršč. demokratov se bo vršil od 27. julija do 1. avgusta v Freiburgu v Švici.

Goriškim nadškofom po kardinalu dr. Missiji je imenovan monsig. Andrej Jordan, prošt stolne cerkve in kapitularni vikar v Gorici.

Trdosrčen nemški cesar. Nemški cesar je odbil prošnjo poljskih starišev, da naj bi jim prizanesel z ječo, v katero so bili obsojeni, ker so branili svoje otroke pred nemško surovostjo. Če pa se kaki nemški lumpi v dvoboju pomorijo, jih cesar hitro pomilosti.

Katoliško kmečko društvo za Češko se v kratkem ustanovi. Minule binškošne praznike so v Pragi izvolili pripravljalni odbor.

Položaj Slovencev. Najnovejši statistični podatki o ljudskem gibanju v avstro-ogrskem cesarstvu dokazuje namreč, da se je v zadnjih desetih letih zmanjšalo število Slovencev. Pri zadnjih treh ljudskih štetjih se je izkazalo, da je bilo med sto prebivalci v Avstriji 1880 leta 5.23% Slovencev, leta 1890 še samo 5.01% in leta 1900 pa je to število padlo že na 4.67%. V času od leta 1880 do 1890 je padlo za 0.22%, v času od leta 1890 do 1900 pa za 0.34%, skupaj torej v dobi 20 let za celih 0.56%. To je že znatna izguba, ker predstavlja okroglo 10.000 duš. Vendar obupati nečemo!

Mir v Južni Afriki — zagotovljen? Po 32mesečnem vojevanju se vojska v Južni

Afriki vendar le konča, če se uresničijo najnovejša poročila. — Dunajski list «Wiener Allg. Zeitg.» namreč trdi, kakor pravi, iz izborna poučenega diplomatskega vira, da je mir v Južni Afriki zagotovljen še pred kronanjem angleškega kralja. Buri so po tem viru pritrdili dvema glavnima zahtevama angleške vlade, namreč neodvisnost in odredbe glede oboroženja Burov. Glede ostalih prepornih točk se doseže sporazumljenje v najkrajšem času. Vojsko se more že sedaj smatrati za končano, četudi bo še nekaj dni trajalo, da se podpiše mirovna pogodba. Tako javlja imenovani list. Vsekako je londonska vlada res morala dobiti tako važno poročilo, ker se je pretekle dni nenadno sešel ministerski svet, čegar načelnik je v nepretrganem dogovoru s Kitchenerjem in Milnerjem. Tudi «Daily Chronicle» javlja iz zanesljivega vira, da so imeli dogovori mej burškimi odposlanci in lord Kitchenerjem ter Milnerjem popolni vspah in da je mir zagotovljen, ker so Buri sprejeli angleške pogoje. Ta vest je v tej obliki vsaj precej neverjetna, kajti v prvi vrsti je neumljivo, kak bi bil angleški predlog glede neodvisnosti, ko vendar doslej Angleži niso hoteli o njej nič slišati, konečno je pa tudi precej drzna trditev, da so Buri pritrdili vsem angleškim pogojem. Če je torej mir res zagotovljen, so morali pleg Burov očitvidno popustiti tudi Angleži. Res je sicer, da sta gotovo utrujena že oba dela, Angleži morda še bolj kot Buri, in da je poslednjim jelo primanjkovati vojnih potrebščin, toda da bi se Buri udali edino le pod pogoji od angleške strani, pač ni verjetno.

Dopisi.

Od Sv. Ilja v Slov. goricah. (Zopetni naskok na šentiljsko slovensko šolo.) Še menda ni preteklo leto, kar so naši hudi narodni nasprotniki mislili ugrabiti, to je, ponemčiti slovensko šolo šentiljsko. Ker se jim je takrat njih hudobna nakana popolnoma izjalovila, sklenili so, ta boj zoper Slovence vsako leto ponavljati. Tako so tudi letos dobili občinski uradi šentiljski od slavnega c. kr. okrajnega šol. sveta mariborskega predlog, da bi se naj sedanja slovenska štirirazredna ljudska šola v Št. Ilju preustvarila v popolnoma nemško. Na istej šoli bi se naj namreč, po želji mariborskih gospodov poučevalo od zdaj naprej, namesto v slovenskem, v samonemškem jeziku. Učni jezik bi naj bil nemški. Kaj hočejo naši nasprotniki s tem predlogom, ali mislijo, da so naši ljudje tako zabiti, da ne vidijo njih nakane? Kdor želi za svojega otroka nemško šolo, ali mu ni na razpolago javna dvorazredna nemška šola, ki je itak skoraj popolnoma prazna? Nedoumno se nam dozdeva, zakaj da hočejo naši nasprotniki po vsej sili dve nemški šoli v Št. Ilju za par nemških otrok? Ti naši laži-prijatelji hočejo našo deco ponemčiti, hočejo jo odtujiti od milega slovenskega jezika. Čujte vé, slovenske matere šentiljske, kaj hočejo ti nemški neprijatelji! Tisto vašo deco, ki ste jo vi dojile, koji ste vi žrtvovali marsikatero uro ter prebedele pri njih, hočejo vam sedaj takorekoč iztrgati iz vašega naročja.

V nemški šoli se bo, drage matere, vašim ljubim otročičem iztrgala iz srca ljubezen do vas, predrage matere. Kako? Izruvali jim bodo ljubav do slovenskega jezika, do tistega jezika, v katerem ste jih učile prve molitvice in pesmice. Nadalje se bo doseglo, da postanejo slovenski otroci buteci, da ne bodo znali nič; kajti dokazano je, da slovenski otrok v nemški šoli po tri leta trga zastonj hlače in da ko iz šole izstopi, vé ravno toliko kot tedaj, ko je začel v šolo hoditi. Rojaki! Šentiljčani! Odbijte ta naskok nasprotnikov, skrbite da bo šentiljska šola še tudi nadalje slovenska ostala. Kaj imajo nemški Štajerci zaukazovati z vami, vi ste si na svoje stroške sezidali šolo, edino vi

imate pravico ž njo! Kje so bili tedaj ti nemški »privandranci« á la Fischereder, Höltchl in drugi, ko ste si vi s krvavo prisluženimi denarji postavili šolo, čez katero bi radi bili sedaj ti ljudje neomejeni gospodarji? — Kakor razvidite dragi bralci »Slov. Gospodarja«, trd boj bije slovenski narod v Št. Ilju, treba se nam je možato držati, da ne onemoremo. Vendar nas tolaži zavest, da se bojujemo za pravico. Že mnogo je imel slovenski narod sovražnikov, n. pr. Pistor, a že jih ni več, a slovenski narod še živi in bode živel, naj pride nadenj kar sto Fišerederjev ali sto Höltshlov.

Od Sv. Jakoba v Sloven. goricah. (Raznovrstnosti). Na binkoštni terek smo imeli sv. birmo; z velikim veseljem smo sprejeli premilostljivega knezoškofa. S svojo pridigo, kateri so služile besede apostola Pavla »Milost Vam in mir« kot glavni temelj, so nam segnili tako globoko v srce, da smo bili jako ganjeni. Med se poslavljajočimi besedami so omenili, kako nemilo vlada v naši župniji kruta smrt.

Žal le, da so se te pomenljive besede zopet prerano uresničile. Torej še ne celo po preteku enega tedna, šle so spet tri osebe v večnost; in sicer posestnica in mati majhnih in nedoraslih otrok Marija Rokavec, v Zgornjem dolu, ki je po kratki bolezni zapustila to žalostno dolino. Danes nam spet naznanjajo zvonovi tužno vest, da je stopila pred Boga za kratko boleznijo duša nade-polnega 18-letnega mladeniča Ferdinanda Rošker na Flekušeku, kojega očeta Ivana Rošker, poštenega in vrlega kmeta so ravno pred enim tednom prenesli na pokopališče k večnemu počitku. Bodi jim zemljica lahka!

Na dan birme je po Ročici, v Spodnjem dolu, na Flekušeku in Kušerniku šentjakobske občine nekoliko klestila toča, ki je vzela prizadetim posestnikom skoro vse letošnje sadne in vinske pridelke.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Političen shod pri Sv. Marjeti niže Ptuja se vrši v nedeljo, dne 1. junija t. l. popoldne ob 3. uri v prostorih g. F. Miklna. Na shod prideta poslanca dr. Ploj in dr. Jurtela. Zavedni slovenski možje naj pridejo v obilnem številu na shod!

Denarni polom v Št. Lenartu v Slov. gor. Sedaj priznavajo tudi nemški štajerski listi vseh strank, da je izginilo iz šentlenartske nemške hranilnice okoli 200.000 kron. Mnogo krivde na tem ima prejšnji župan šentlenartski in glavni steber »Štajerčeve« stranke na Spodnjem Štajerskem, **Anton Mravlag**. Previden je bil ta mož pri svojem nepoštenem delovanju! Vsakega, komur je prisodil večjo brihtnost, vedel je odvrniti, da ni pristopil k hranilnici in da potemtakem ni dobil vpogleda v račune hranilnične. Tako je ravnal nasproti deželno-sodnemu svetniku Marocuttiju, sedanjemu notarju slovenjebistriškemu Hansu in nekemu zdravniku šentlenartskemu. Kakor nemškutarji pravijo, je govoril Mravlag nasproti tem možem: »Za vas nima posojilnica nobene vrednosti, ona je le za domačine!« Domačinom pa se je laskal in njegovi pristaši so vabili k pristopu k hranilnici. Istotako ravnajo nemškutarji na Spodnjem Štajerskem vse povsodi! Nasproti kmetom hvalijo svoje naprave, hvalijo svojo ljubezen do njih, za hrbotom pa govorijo: »To je le za kmeta!« Slovenski kmet je nemškutarjem le zaradi tega zaželen, da ga lahko gulijo in skulijo. To se je pokazalo že večkrat, a žal, da se še vedno niso odprle oči vsem slovenskim kmetom, da še vedno niso spoznali svojih zapeljivcev. Anton Mravlag je vedel tudi zabraniti, da ni posojilnica pristopila k nobeni zvezi štajerskih posojilnic, kajti hotel je

ribiti v kalnem ter se bal revizorjev. Kako nepošteno, neplemenito je delal Mravlag, pripoveduje nam v jednom slučaju tukajšnja Marburgerca, ki je Mravлага ob svojem času povzdigovala v nebesa. Želarija Bratka je zvalil, da si je vzela dva deleža, po 50 gld., ter se mu nalagal, da dobi za delež dividende vsako leto 30 gld. Ko je Bratko vplačal deleža, prišel je poštenjakovič Mravlag k njemu ter mu rekel: »Tako, sedaj si zadružnik pri posojilnici. Če pa hočeš dobiti dividende v isti visočini, kakor mi stari zadružniki, moraš si pravico do tega kupiti.« Bratko mu je dal 75 gld. na te besede. Danes je proč njegovih vplačanih 100 forintov, a v nevarnosti je vsled poloma tudi njegovo celo premoženje. Celemu trgu Št. Lenartu preti vsled nepoštenosti prej med nemškutarji visoko slavljene Mravлага velika nesreča. Mnogo družin bo popolnoma uničenih, ako ne pride pomoč od drugod. Sedaj imajo pač v prvi vrsti sorodniki Mravlagovi človečanstveno dolžnost, da pomagajo popraviti, kar je njihov umrl sorodnik storil. Posebno pričakujejo vsi, da bo brat pokojnikov, mariborski odvetnik dr. Mravlag sedaj kot človekoljub tako ginjen ter s svojim bogastvom pomagal zmanjšati nesrečo v Št. Lenartu. On je kot nemški advokat bogat in njegovi žepi se lahko odprejo!

Kam pa je šlo vse? Iz Št. Lenarta nam pišejo: Velikansko poneverjenje župana Mravljaka je spravilo cel trg in okolico v veliko razburjenje. Trezni ljudje se pa poprašujejo: Kam je šel ves denar, saj ga Mravlag ni jedel. Sodniki naj preiskujejo stvar, kajti po navadni človeški pameti so vendar le oni dolžni popraviti škodo, ki so imeli korist od poneverjenega denarja. Vložnike pa opozarjamo, naj ne popuščajo sedaj od svojih terjatev, kajti več kakor sedaj tudi pozneje ne morejo izgubiti! Mogoče pa je, da bodo nemškutarji pobirali denar in da nazadnje vložniki ničesar ne izgubijo!

Na shodu v Dornavi je bil navzoč Zdravec iz Lopersič ne pa vrl narodnjak iz Središča g. Zdravec, kakor se je pomotoma zamenjal kraj v zadnji naši številki.

Šestdesetletnico življenja je v soboto dne 24. maja slavil č. g. Anton Lednik, župnik v Ločah pri Poljčanah. Še na mnoga leta!

O požaru na Rečici se nam poroča: Škoda, katero je požar napravil na gospodarskem posloju v Rečici, se je sodnijsko cenila na 10.518 K. Tretji del te škode zadene več. gosp. župnika, kateremu je zgorelo 11 glav živine. Splošno so prepričani, da je župnijski hlev užgala hudobna roka, ker je kmalu zaporedoma gorelo štirikrat na Rečici — vselej ponoči in vselej ob tisti uri. Bog pomagaj!

Iz Pesniške doline. Vsled vednega deževja imamo pri nas veliko povodenj in je Pesnica hudo narastla ter preplavila vse travnike in pašnike. Seno je z blatom umazano, pa segnito od predolge povodni. Res ubog je kmet ob Pesnici, ki mu dela veliko škode na krmi in pašnikih.

V Št. Ilju pod Turjakom so bili dne 22. majnika pri občinskih volitvah v vseh treh razredih izvoljeni sami zavedni slovenski možje. Živel! probujeni volilci! — »Štajer«, kaj porečeš k temu? Dobro se ti je godilo nekaj časa v torbi, kjer si rajal med obilnimi pooblastili v veselem upanju na slavno zmago. A zdaj? — »Gorje samemu!« — ta izrek ostane sicer večno resničen, a kdor si sam izkoplje jamo, temu se ne da pomagati.

V Dravi izgubil. Dne 19. prosinca t. l. imel je dninar Štefan Truntschitsch, stanujoč v Mariboru, Freihausgasse št. 14, z železniškim delavcem Jožefom Winkler, rojen leta 1873 v Majšpergu, stanujoč v Mariboru, Freihausgasse št. 8, blizu mosta, ki pelje v Mariboru pri Kreuzhofu čez Dravo nek prepir. Od tega časa je Štefan Truntschitsch izgubil. Jožef Winkler trdi, da je Truntschitsch iz strahu pred njim zbežal, skočil

v Dravo ter plaval proti levem bregu. Ker se pa sumi, da je Jožef Winkler Truntschitscha v Dravo vrgel in je ta tam utonil, je Winkler pri c. kr. okrožni sodnji v Mariboru v preiskovalnem zaporu. Kakor so dosedanje poizvedbe dognale, je bil ob priliki popisane prepira v družbi Truntschitscha tudi neki mož, kateri se do danes ni mogel poizvedeti. Ker bi pa bila izpovedba tega neznanega moža za predležo zadevo vsekakor važna, naj se vsakdo, komur je o osebi tega Truntschitschevega spremljevalca kaj znano, javi pri c. kr. okrožni kot preiskovalni sodnji v Mariboru, soba št. 20. C. kr. okrožna sodnja v Mariboru, oddelek VIII., dne 21. maja 1902.

Svinjska kuga se je pojavila v Rajhenburgu. Mnogim posestnikom so svinje poklali, da se razširjanje kužne bolezni prepreči. Bo-lezen se je gotovo utihotapila iz Hrvaškega. Zavaljo brezvestnosti tihotapcev trpel bo zopet celi okraj ogromno škodo.

Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. sta na binkoštni ponedeljek popoldne šla Jakob Kauran in Franc Šrumpf na lov. Šrumpfu se je puška po nesreči sprožila in je strel zadel Kaurana v desno ramo. Bila sta komaj pet stopinj narazen. Kauran še živi, pa sliši se, da bode težko ozdravel.

Od Sv. Andraža v Slov. goric. Dne 19. t. m. je umrla po kratki, mučni bolezni Jula Kocmut, gostilničarka v Drbetincih v petinštiridesetem letu svoje dobe. Pokojnica je bila vesele naravi, ljudem v obče zelo priljubljena, kar je označila tudi velika množica žalujočih, ki so jo spremili k večnemu počitku. Bila je mati več otrok, a že lansko leto je izročila zadnjega otroka, 19 letno hčerko, hladni gomili. Pozneje je vedno jokala. S svojim možem in s sosedi je živela vedno v najlepši slogi. — Blag ji spomin!

Iz Slov. Gradca se nam piše: Znano je, kako zelo je tukajšnjemu odvetniku, dr. Kiesewetter-ju v zadnjem času greben zrasel. Mož se je skraja še precej nad strankami držal; a zdaj, ko je s slovenskim denarjem obogatel, postal je ošaben in vedno očitneje razodeva svoje nemško srce. Sicer pa tudi Slovenci niso več tako odvisni od njega, ker imajo v bližnjem Marenbergu slovenskega odvetnika.

Savinjska dolina. Kakor drugod je tudi tukaj mraz napravil precej škode, ki se posebno pozna po vinogradih. Sedaj, ko je bilo nekaj bolj solnčnih dni, začel se je kazati vpliv prejšnjih mrazov. Na mnogih mladikah se vrhi kar suše. K temu je še prišlo, da je na binkoštno nedeljo in v torek potem bila po nekaterih okolicah toča, ki je bila tu in tam precej debela tako, da se zelo poznajo nje nasledki. Ono veliko upanje, katero nam je vzbujal mesec april, nam je torej mesec majnik močno zmanjšal. — Poročati imam še nekaj bolj veselega. Na binkoštni pondeljek popoldne se je priredila v Braslovčah za celo okolico prav prijetna in to za dan primerna zabava. Igrala se je lepa igra: »Sv. Neža«. Vse uloge so se izborno izpeljale, dasi so, kakor se čuje, mlade igralke izvečine nastopale prvokrat na odru. Kolikor se je dalo slišati, bili so vsi navzoči zadovoljni in nikomur ni bilo žal, če tudi je morda bolj od daleč prišel gledat ta igrokaz. Bralnemu društvu v Braslovčah, kateremu v prid se je igra priredila, pa kličemo: Le krepko naprej! Postani kmalu domače ognjišče, okrog katerega se bode zbiralo vse tamošnje prebivalstvo!

V Veržeji je izginila dne 24. maja 14letna deklica Frančiška Dnišak. — Glej inzerat!

O občinskih volitvah v Kozjem in na Pilštajnu v petek, dne 23. maja, vam, gospod urednik, le kratko poročam. V Kozjem je bila huda vojska. Združili so se bratci, kateri skupaj slišijo Kragora—Vertovšek, Vertovšek—Kragora. V odbor je prišel z dvema slovenskima glasovoma le Vertovšek, ki je predlanskega leta v jesen klical po zborovanju v sobi g. Gučeka: »Vun z duhovniki!« Saj ste ga, gospod urednik, sami slišali. — K zmagi so nam pripomogli vrli, zavedni

Bučanarji, ki so na čelu jim gospod župnik in župan bučki junaško prišli na voliše. Tako je prav. Nekateri Kozjani so vas sicer hoteli sem in tje pehati, vas zmerjati, celo pretepati, pa ne vstrašite se. Če bo treba, na svidenje še v obilnejšem številu! — Ob isti uri je bila volitev tudi v sosednjem trgu Pilštajnu. Tukaj pa so se znani Starotržani združili, ki so — bodi jim javno povedano — očitni in skriti privrženci »Štajerca«, hoteli vreči nekatere poštene in zaslužne može. Čuditi se je, da so z njimi potegnili tudi nekateri precej dobri ljudje in se dali pregovoriti. Trojica »Štajerca« Mihal, Rudl in Hanzek, ali kaj mehko ležite na tleh?! Tukaj je celi odbor seveda popolnoma naš.

V mariborski okrajni zastop je voljen, kakor smo že zadnjič v uvodnem članku poročali, tudi pred kratkim sem priseljeni advokat dr. Ernest Mravljak. Kakor izvemo sedaj, je ta človek tudi k protestantizmu prestopil. Mariborski okraj je katolišk okraj, njegovo prebivalstvo in njegovo učiteljstvo je katoliško, in na to bi se že lahko oziral slavni mariborski okrajni zastop ter nas pustil s protestanti pri miru. Naš zadnji članek o mariborskem okrajnem zastopu je med Nemci in nemškutarji zadel v živo in vsenemški mariborski list ga je docela prestavil ter seveda obdal s psovkami. Ali meščanom ni ljubo, ako branimo slovenske kmete?

Novi most čez Muro. Lastnik tovarne za papir na Sladki Gori ob Muri, gosp. I. D. Feuerlöcher, bode sezidal most čez Muro zraven svoje tovarne, kjer se nahaja sedaj brod. Most bode služil v prvi vrsti za električno železnico, katero bode gradil omenjeni podjetnik od Sladke Goro do železniške postaje Weitersfeld, na progi Spielfeld-Ljutomer. Gospod Feuerlöcher je pa storil že korake, da bi most služil tudi za javni promet, kar bi bilo posebno hvalevredno. V ta namen bi morala prispevati dežela ter mariborski in cmureški okraj gotove svote. Zidala se bode, ako se to doseže, okrajna cesta od Sv. Jakoba v Slov. gor. do Feuerlöcherjeve tovarne, potem pa dalje ali na Weitersfeld ali pa naravnost v Cmurek. Ta cesta bi tekla skozi tele občine: Sv. Jakob, Lilaški vrh in Selnico ob Muri ter Sladki Vrh in je tudi že posebna komisija ta načrt potrdila. Želeti bi bilo, da bi merodajni krogi to, za ta kraj jako važno in koristno stvar zaspati ne pustili.

Celjske novice. Gosp. dr. Josip Sernek nahaja se že več tednov radi neke nevarne operacije na graški kliniki in je to operacijo pred par dnevi tudi srečno prestal. — Umrla je tukaj hišna posestnica J. Westermajer, doma iz Vitanja. — V kratkem vršila se bode v tukajšnjem Narodnem domu velika slavnost v prid »Dijaškemu domu«.

Moderno babjeverstvo. Iz Celja: V našem mestu je zelo razširjen »spiritizem«, to je neke vrste babjeverstvo. Vdeležniki verujejo, da s pomočjo hudega duha stopijo v zvezo z duhovi umrlih, kateri njim potem na vsako vprašanje odgovarjajo. Razume se, da taka vera ljudem glave zmeša, enako kakor zloglasno vedeževanje s kartami t. j. »aufslaganje«, (ki se pa nič manje ne goji v našem prosvetljenem mestecu) — vsled tega je tudi oboje od cerkvenih kakor državnih oblastij strogo prepovedano. No, vkljub temu — prepovedan sad je najslajši! — cvete to vražarstvo povsod, in kakor rečeno v zadnjem času tudi tukaj v Celju. Pa ne znabiti med nižjim ljudstvom, ne! najbolj med inteligenco! In to je značilno in žalostno: Olikani krogi, ki bi ravno s treznim mišljenjem morali svojo izobrazbo pokazati, so za take bedarije najbolj zavzetni. Saj se je celo med dijaki nekaka družba spiritistov osnovala! In posledice? — Istina je, da je neki osmošolec, sin znane celjske rodbine, ki je bil ud te družbe, moral pred tedni oditi v opazovalnico za nore v Gradec. Vprašamo: ali bi slavna politična oblast ne hotela malo preiskati teh vražarskih družb?

Oddaja lova. C. kr. okrajno glavarstvo nam naznanja: Sledeče lovske okolice bodejo na spodej naznanjenih mestih in dneh na 8 let to je od 1. julija 1902, do 1. julija 1910 po dražbi oddane. V uradovnici c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru dne 10. junija 1902 ob 9. uri dopoldne: Dobrenja, Št. Ilij, Jelovec pri Kamnici, Janževska gora, Kaniža, Karčevina, Št. Kungota, Polička ves, Ravnica, Slemen, Svičina, Vukovski dol, Vrlički vrh in Cirknica. Dne 11. junija 1902 ob 9. uri dopoldne: Grušova, Jarenina, Št. Jakob, Št. Marjeta na Pesnici, Št. Martin pri Vurbergu, Št. Peter, Doljni Dupljek, Vosek, Gornji Boč in Ciglenci.

Iz Studenic. Že dalje časa bil je naš divni trg zbirališče narodnih Dravinčjanov. Zadnji čas pa se opazuje med nami nekaj zaspanosti. Treba bo, da se zopet dvignemo ter pozabimo slabo vreme, ki nas je sililo pod domači krov in ob enem odvrčalo tujce, katerih je bilo druge spomladi pri nas dovolj videti. Da dajemo zopet povod prijateljskemu shodu, kanimo prirediti sredi meseca junija velik skupen izlet na Boč, popoldne istega dne pa vrtno veselico v gostilni Koropčevej v Studenicah, kjer se bo nudila častitim gostom prilika, da se divijo krasni slovenski pesmi, da se krepčajo s pristno klečko črnino ter plzenskim pivom, mladi cvet bo pa tudi našel svojo zabavo. Veselost bode bodrila i šaljiva pošta. Odhod na Boč ob 7. uri zjutraj, začetek koncerta pa ob 5. uri popoldne. Komur se torej ne ljubi iti na Boč, pa naj prihiti vsaj popoldne k veselici, da vsaj ob vznjožju Boča prebije nekaj uric v prijateljskem krogu. Čisti dohodek šaljive pošte itd. je namenjen revnim učencem. Gotovo se snidemo v velikem številu, saj vsakogar vabi divna Vesna in srce bratsko! Planinski pozdrav! . . .

Sv. Bolfenk pri Središču. V petek, dne 9. t. mes. zvečer ob 10. uri je pri Hedžetu v Gomili, viničarski sin Ivan Lukman napadel Marka Šnejdarja, nagorskega sina v Gomili, ga prijel za požirake z eno roko, z drugo ga je pa bil po glavi s »parezom« ali palico. Potem, ko se je ta obranil, je pobijalec, Iv. Lukman, napadel Franca Žnidariča, viničarskega sina v Gomili, in ga s kolom vdaril čez čelo nad očmi tako, da se je ta na mestu zgrudil, in ko so ga odnesli Hedžetovi v svojo hišo ter ga varovali pred pobijalcem, jim je pobiti večkrat omedlel. Glava in oči so mu tako otekle, da ni več dnevov ničesar videl in je ležal na smrt pobit. Drugi dan so pobitega odnesli domu. Marko Šnejdar se je do treh zjutraj skrival pred pobijalcem pri Hedžetu, med tem pa je I. Lukman vedno zunaj hiše razsajal tako, da je videti, da je hotel onima, ki sta bila skrita v hiši, storiti nekaj žalega.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino. G. Anton Kosi, učitelj v Središču, je izdal že X. zvezek svoje dobro znane in priljubljene mladinske knjižnice. Ime Kosi kot ime ljudskega pisatelja je porok dovolj, da je zvezek zopet skrbno in marljivo sestavljen. Zvezek stane 30 v. in se naroča pri pisatelju v Središču. — Vsebina zvezka je: Pisala je Bogu, Stara pesem, Na ledu, Za kazen, Spuščaj očeta in mater!, Prava otroška ljubezen, Samo en par škornjev, Bogatin in siromak, Tam v gozdu, Kako sem obhajala v minulem letu božični večer, Sirotica ali mačeha, Pregovori, reki in pametnice, Razne stvari, Kratkčasnice, Glasba, Zmešana štrana, Imena rešilcev.

Cerkvene stvari.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Sv. Peter in Pavel na Ptuju 60 K 50 v, stolna cerkev v Mariboru 26 K 20 v, Podčetrtek 18 K, Sv. Jakob v Dolu 23 K 50 v, Svetinje 100 K, Sv. Ilij pri Turjaku 10 K, Artiče 16 K, Nazarje 9 K 04 v, Gornji grad 7 K 74 v, Fram 10 K, Sobota 14 K, Majšperg L0 K, Žice 3 K, Sv. Vid pri Valdeku 135 K, Gotovlje 11 K 48 v, Sv. Lovrenc v Slov. gor. 11 K 95 v.

Mašniško posvečevanje bode letos dne 20. julija. V mašnike bodo posvečeni gg. bogoslovci IV. leta: Ašič Alojzij iz Koprivnice, Ilc Ivan iz Ribnice na Kranjskem, Jelšnik Ivan iz Ksaverija pri Gornjem Gradu, Kociper Rudolf iz Kotaribe na Hrvaškem, Lovrec Andrej iz Št. Lovrenca v Slov. gor., Lubri Albin iz Trbovelj, Preglej Viktor iz Trebnjega na Kranjskem, Jožef Skvarč iz Dobove, Škramlec Ignacij iz Št. Jurija v Slov. gor. Iz III. leta: Koprivšek Valentin iz Vranskega, Luskar Ivan iz Št. Petra v Sav. dolini, Močnik Franc iz Negove, Franc Ozvatič iz Št. Andreja v Slov. gor. Petelinšek Martin iz Loč, Steremšek Franc iz Gornjega grada, Zamuda Alojzij iz Sv. Križa pri Ljutomeru.

Pri Sv. Juriju ob Ščavnici je svota za zidanje nove farne cerkve v desetem upravnem letu narasla za 8983 K 69 h, vsa znaša 46.805 K 26 h.

Ljutomer. Pri nas smo obhajali od 11. do 22. maja sveti misijon. Vodila sta ga č. gg. oo. Jakob Verhovec in Ivan Kunstl iz družbe Jezusove. Udeležba je bila velikanska. Čez 5000 vernikov je pristopilo k mizi Gospodovi. Bog povrni č. gospodu dekanu, ki so nam to veliko dušno veselje priredili in jednako obema gorečima misijonarjema za njune prelepe nauke na prižnici in v spovednici. Prisrčna zahvala vsem drugim gospodom, ki so se v spovednici veliko trudili.

Društvena poročila.

Posojilnica v Marenbergu imela je dne 22. t. m. svoj letošnji redni občni zbor. V načelstvo so izvoljeni: kot načelnik č. g. Jurij Žmavec, župnik v Remšniku; kot namestnik g. dr. Franc Pikl, odvetnik v Marenbergu; kot udje: č. g. Augustin Hecl, dekan v Marenbergu; č. g. Jos. Črnko, župnik v Vuhredu in gosp. Artur Klobučar, trgovec v Marenbergu. Ta imena so porok, da bode posojilnica kakor dozda tudi za naprej v zanesljivih rokah ter da bode svojo rodoljubno nalogo vspešno nadaljevala, vkljub vsem zaprekam in obrekovanju naših nasprotnikov. Uradni dan je vsak četrtek od 9. do 12. ure dopoldne.

Sv. Marko niže Ptuja. Zadnje nedeljo, dne 25. t. m. sta nam naše bralno društvo in naša Marijina družba že petokrat preskrbela predstavo »Lurske pastarice«. Glas o lepoti igrine vsebine in izurjenosti naših igralcev je napolnil tudi tokrat šolsko dvorano, kjer so se vršile predstave, z radovednim občinstvom do zadnjega kottička. Tudi od daleč prihiteli so slovenski gostje k nam, da si ogledajo igro in občudujejo dovršeno uprizoritev. Igralo se je z lahkoto, spretnostjo, kar je dokaz, da so bili igralci, oziroma igralke v dobri šoli. Nekateri prizori so bili globoko ginljivi. Ljubko je bilo gledati, kako so nastopali nedolžni, nežni angelčki. Med različnimi dejanji so popevali domači pevci ter želi mnogo pohvale. Po predstavi se še je razvila vesela zabava. Narodno in umetno petje, govori, razgovor dvigali so nam duše in drugi dan nas je vzbudilo vzhajajoče solnce nekoliko zaspane, a vendar v srcu vesele in zadovoljne.

Iz drugih krajev.

Boj z razbojniki. Pet razbojnikov je ulomilo v grocerijsko trgovino Daub in Pressler v Pittsburgu, kjer so razstrelili blagajnico z dinamitom. Eksplozija je bila tako silna, da je priteklo v obližje takoj več policistov in meščanov in začel se je krvav boj. Policist T. Westcott je bil ustreljen v nogo, eden banditov pa je udaril policista Peaka z železom s tako silo po glavi, da se je takoj ranjen zgrudil na tla. Med tem se je posrečilo banditom zbežati. V naglici so pobrali samo denar iz mizničnega predala, iz blagajnice pa niso mogli vzeti ničesar, ker jim je nedostajalo časa. Dobili so kasneje tri roparje. Vjeli so jih baš, ko so hoteli preplavati reko. Vodja banditov je neki Jos. Sullivan, ki je

policiji že dolgo znan in ga razna sodišča prav nujno žele.

30 let ni bil majnik tako mrzel kakor letos, kakor poroča c. kr. vremenska opazovalna osrednja postaja na Dunaju. — Srednja temperatura prve polovice majnika letos znaša 8,8° Celzija. V sto letih znaša srednja majnikova temperatura v prvi majnikovi polovici 13,7° C, toraj je bila letos v prvi polovici majnikovi gorkota za 4,9° C nižja, kakor druga. L. 1897 bila je srednja gorkota 8,9° C; 1876 l. 9,2° C in 1879 l. 9,4° C.

Vremenske nesreče. Še hujshe nego v naših krajih, se prikazujejo kritični vremenski pojavi drugod, zlasti pa v vročih podnebjih. Tako se poroča iz Bombaya v Indiji, da je 17. t. m. ondi divjal tak strahovit vihar, da je razdejal vse brzojave in je povodenj v daljavi 40 milj odnesla železnično progo in razdrla vse mostove in nasipe. V okraju Goljad v Texasu pa je orkan zrušil tri cerkve in sto hiš, 90 oseb je izgubilo življenje.

Redar tat. V Košici na Ogrskem je bilo izvršenih več drznih žepnih tatvin, ne da bi bili prišli storilcu na sled. Sedaj so na sledu nekemu redarju, ki je preiskoval žepe v redarskeji stražnici. Dognalo se je, da je on izvršil drzne tatvine zadnji čas.

Levi napadli krotilko. V Lvovu so v zverinjaku levi napadli 17letno krotilko Tilly Bebé. Z železnimi drogi so sluge prepodili leve, vendar je krotilka težko ranjena.

Obravnavanje proti roparju Musolinu se je morala pretrgati, ker je vseh 10 zagovornikov odložilo svoje zagovorništvost vsled mejsebojnih preprirov. Psovali so se mej seboj in nagajali predsedniku, kar se da. Nek časnikar je moral Musolinovemu odvetniku plačati 150 lir, da je mogel zaslišati sestro Musolinovo.

Nesreča na Antilah. Prebivalstvo z otokov Martinik, Saint Vincent in z drugih se v trumah izseljuje, ker se je bati novih nesreč. Vulkan Mon Pele, ki je uničil mesto St. Pier, je začel zopet hujshe bruhati. Prebivalci glavnega mesta na otoku Martinik, Port de France, čujejo v globočini žedanje glasneje bučanje. — V okolici Precheur-ja se je odprlo več novih ognjenih žrel. Peti del otoka Martinik je popolnoma razdejan, drugi deli so na debelo pokriti s pepelom. V La Basse Pointe je dne 20. t. mes. vsled potresnega sunka mahoma izstopila reka in odnesla mnogo hiš. Od vseh strani prihajajo ponesrečenim prebivalcem otokov velike denarne pomoči in živila.

Pametna uredba pri vojaki. Zapovedništvo 53. polka, kakor javljajo hrvaški listi, je odredilo, da se vojaki v prostem času vadijo v gospodarstvu. Zapovedništvo prireja gospodarske tečaje za vojake. To leto se bodo vojaki 53. polka bavili s čebelarstvom in vinogradništvom. Tudi posebni ognjegasni oddelek, v katerem se vojaki uče ognjegastva, je ustanovljen pri tem polku. Res pametna uredba, ki je posnemanja vredna tudi pri — nas.

Nagla smrt. S Koroškega: Zagarjeva dekla Mina na Metlovem pri Pliberku je bila v nedeljo, dne 20. aprila dopoldne v Smihelu, kjer je prejela tudi svete zakramente. Popoldne je prišla domu ter južinala. V rokah je imela domačo hčerko in skledico. Nakrat ji pade skledica na tla ter se zdrobi, ob enem tudi hčerka, in dekla sama se nasloni nazaj. V prsni ji zahrušči in bila je — rajna. Sv. pismo pravi: »Hitro nastopi smrt človeka.« — Kopanikov hlapec v Podgorjah je peljal dne 26. aprila kobilu h kovaču v Loče pri Beljaku. Ker je bil malo pijan, mu je kmetica branila, naj ne sede na kobilu, a ni je poslušal. Ko pride na cesto, pade s kobile in obleži mrtev na tleh. Tako nesrečno je padel, da se je ubil. »Nagle in neprevidevene smrti reši nas, o Gospod«, in tudi — šnopsa!

Nosljanje prihaja zopet v modo. Nosljala je kraljica Viktorija, noslja Leon XIII.

in sedaj se še pridružuje nosljanju kralj Edward VII., toda le skrivaj.

Od mrtvih vstal. Italijana Aleksandra Zareletta bi bili kmalu živega zakopali. Radi pijanosti so ga zaprli in je moral zato prenočiti v ječi. Ko je ječar zjutraj odprl celico, ga ni zamogel vzbuditi. Obvestil je takoj svoje predstojnike in jim je sporočil, da je jetnik po noči umrl. Prišel je zdravnik in ta je »mrtveca« preiskal površno, kakor se spodobi za jetniškega zdravnika. Konstatiral je smrt. Prinesli so rakev in zabili vanjo ubogega Italijana. Ko pa so nesli rakev venkaj skozi vrata, so prestrašeni nosilci nakrat spustili nosilnico z rok, rakev pa se je valila po stopnjicah na prosto, iz nje pa so odmevali krepki glasovi italijanskih kletvic. Odprli so naglo pokrov in Zareletta je z veliko jezo dopovedoval, da ni mrtev in da si še dolgo dolgo časa ne želi pod zemljo. Poklicali so zopet zdravnika in ta je konstatiral sedaj, da je mrtvec zopet oživel. Nato je bil ubogi Italijan rešen ječe in rakve, zdravnik pa bo v bodoče menda bolj previden, kadar bo preiskaval take mrtvece.

Nekaj iz življenja holandske kraljice. Kraljica Viljemina se je v svoji mladosti težko učila in nerada. Vedno se je svoji materi pritoževala, da ima preveč dela in da se ne more vsega naučiti, toda pritožbe niso pomagale. Kraljica je izvolila drugo sredstvo. Enkrat je na prehodu vrgla v poštni nabiralnik pismo, ker je mislila, da je nihče ne opazi. Vzgojiteljica pa je to zapazila in naznanila kraljici, ki je dala pismo takoj poiskati in ga je odprla. Napis se je glasil: »Mojemu narodu!« in v listu je prosila kraljico Viljemina svoje podložnike, da jo vzamejo v varstvo in jo rešijo njenih sovražnikov — učiteljev. — Imela je tudi dosti prijateljic med hčerami imovitih meščanov. Opozorili so jo na to, da to ne gre, da ima take prijateljice in da ne sme občeovati z njimi. Ko je enkrat tako svojo prijateljico srečala, ni smela jo nagovoriti in tudi ne pozdraviti, jokala je in ji je potem skrivaj pisala: »Ne misli, da sem prevzetna, ampak ubogati moram. Ne zameri — svoji Viljemini!«

Varčni kralj. Laški kralj posnema svoj vzor, nemškega cesarja — v varčnosti. Njegov kuhinjski šef, ki je imel od kralja Humberta mesečne plače 400 lir ima sedaj le tri petinke in ko se je ta enkrat pritoževal kraljici Jeleni, je takrat še le naletel. Kraljica mu je rekla: »Vi imate toliko plačo, kakor pri nas vojni minister. Svetujem Vam, da ne greste v Črno Goro; tam bi morali lakote umreti!« Za hrano svoji družini, to je 450 oseb da plače Viktor Emanuel na dan 1000 lir. Prodajal je tudi svojih 800 konj in ni kupil drugih. Varčnost in priprostost kraljeva je po Italiji znana.

Slovenci v Ameriki napredujejo z velikimi koraki. Znano je, da imajo več delavskih podpornih društev, kakor Slovenci na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem skupaj. Svojih tiskovnih društev imajo pet s peterimi tiskarnami in peterimi listi: »Amerikanski Slovenec«, »Mir«, »Nova Domovina«, »Glas Naroda« in »Glasnik od Gorenjega jezera«. Sedaj ustanovljajo razna dramatična društva in svoj leposloven list.

Beda ruskih dijakinj. Znano je, da razmerno veliko Rusinj prihaja na vseučilišča. Neki nemški list sedaj prinaša vest, da vlada med ruskimi dijakinjami velika revščina. Sirote imajo na mesec 3 do 5 in v najboljšem slučaju 7 rubeljev dohodka. Od tega se mora oblačiti, plačati stanovanje in hrano. Največ se hranijo s čajem in kruhom. Da bi obedovale, jim je predrago. Dobi se takih ruskih dijakinj, ki tekom treh let le jedenkrat niso obedovale. Vse te dijakinje žive od pomoči

društva, ki se je ustanovilo za podpiranje ruskih ženskih dijakinj. Po pretežni večini se le-te pripravljajo za zdravnice, a po večini so vse hčere nepremožnih roditeljev in zato je beda med njimi.

37 otroka krstiti dal je neki Josip Stoer, star 67 let v Basingenu pri Karlovih varih na Češkem. Mož je bil trikrat oženjen. Od vseh otrok ostalo mu je živih 10.

Nesreča z zrakoplovom. Minuli ponedeljek zjutraj se je podal v Parizu brazilski poslanik Severo z zrakoplovom v brak, ker je hotel tem potom na vojne vaje v Issy. Čez nekaj časa pa zrakoplov razpoči in se vname. Severo in njegov spremljevalec sta z gorečim zrakoplovom iz višine 400 metrov padla mrtva na zemljo vsa ožgane in polna ran. —

Zanimiva stava. Iz Senožec na Kranjskem pišejo: Posesnik iz bližnje vasi Laže, Ivan Žnideršič (Klofočen), stavil je s posestnikom Matevžem Markokičem (Petrič), od istotam, da pride v 12 urah iz Senožec v Ljubljano, in sicer po državni cesti, 73 km daljave. Žnideršič je stavil zemljišče, vredno 200 kron. Markokič tudi zemljišče enake vrednosti. Stava je bila dogovorjena in potrjena po pričah pri županu v Lažah. Odhod je bil pet minut čez pol ene zjutraj. Žnideršič je dospel v Ljubljano do mitnice na Dunajski cesti ob 10. uri 6. minut predpoldne, torej v 9 urah 30 minut. Tu je pričakoval omenjenega župana, ki naj bi s konjem Markokičeva spremljal Žnideršiča do Ljubljane. Ker ga je spremljal pa le do Planine (kajti od tu naprej ni mogoč konj več dohajati pešca), odpeljal se je župan z Rakeka po železnici v Ljubljano, kjer se je — kakor rečeno — na mitnici sešel z Žnideršičem.

Loterijske številke.

Gradec 24. maja: 67, 17, 14, 32, 33.

Dunaj 24. maja: 67, 34, 9, 47, 55.

„Dijaški dom“ v Celju.

[IV. izkaz.] Za „Dijaški dom“ v Celju so nadalje darovali: g. Mirko Kožuh, učitelj v Konjicah, pri konjskih rodoljubih nabrano svoto 115 K; č. g. Anton Lednik, župnik pri Sv. Duhu v Ločah 20 K, Alojzij Kokelj, kaplan pri Novicerkvi 4 K, Gregor Presečnik, župnik na Frankolovem 10 K; g. Anton Šlamberger, c. kr. notar v Kranju 10 K; č. g. Janež Rožman, kaplan v Hajdini pri Ptuj 10 K, Fr. Sal. Cizej, župnik v Šmartnem pri Šaleku 20 K, Jos. Plepelec, kaplan na Prihovi 10 K; g. Alfons Sket, c. kr. poštar in trgovec v Dramljah 10 K; Fran Zdošek, župnik pri Sv. Juriju ob Taboru 20 K; g. Ivan Apat, veleposestnik v Ponderi 10 K; č. g. Valentin Tamše, župnik na Poniki 10, Miloš Schmid, župnik v Solčavi 10; gg. Rud. Kolbesen v Središči 4 K, Franc Omerza v Kranju 10 K, Franc Podgoršek, policijski svetnik v Ljubljani 10 K, Andrej Mauer, posestnik v Zagorji ob Savi 10 K; gđc. Ivanka Mikuš v Ljubljani 1 K; gospa M. Pahernik, veleposestnica v Vuhredu 200 K; č. g. Fran Stubeč, kaplan pri Sv. Tomažu bl. Ormoža 2 K; slav. posojilnica v Konjicah 200 K; gg. Jos. Jakobovič v Središči 5 K, I. Zadravec, posestnik paromlinov v Središči 40 K kot prvi donesek od podpisane ustanovnine po 200 K; č. g. Martin Lah, župnik v Soboti 6 K, Repolusk F., župnik pri Sv. Vidu nad Valdekom 2 K; gg. Franc Hauptmann, c. kr. profesor v Gradcu 10 K, Ferdo Roš, veleposestnik in župan v Trbovljah 200 K; č. g. Jakob Krusič, župnik pri Sv. Andraž 10 K; gg. Maks Pleteršnik, c. kr. profesor v p. v Ljubljani 20 K, dr. Josip Georg, odvetnik v Šmarji 50 K; prevz. mil. gosp. I. Strossmayer, biskup v Djakovu 200 K; č. g. I. Krančič, župnik v Grižah 10 K; g. I. Janežič, veleposestnik v Grižah 200 K; Karol Preskar, kaplan v Pišecah 10 K. V Ljutomeru so darovali: družba „Ljutomerski š. š. š.“ 25 K; gg. dr. K. Chloupek, Seršen po 20 K; č. g. dekan Skuhala, kaplan Srabočan, F. Sever po 10 K; gospa Marija Seršen 5 K; gg. dr. Farkaš, Nina Ivančič, kaplan Čuha, F. Schneider, Martin Čagran, Janez Vaupotič po 5 K; gg. Marija Kocuvan, Al. Veršič po 4 K; gg. Gab. Postružnik, Hedvika Vaupotič po 3 K; gg. A. Misja, L. Babnik, M. Postružnik, I. Karba, M. Slavič, V. Schneider, Repič, K. Himmelreich, A. Belšak, M. Mohorič po 2 K; Cimerman, Skoliber, Skuhala, Djak, Karba, Robič, Misja, Murecker, Smodiš, Vehar, Kuharič, Rajh, Babič, Mihalčič, Košar, Fekonja po 1 K in Volovec 40 v. — Skupaj v tem izkazu 1636 K 40 v.

Društvena naznanila.

Dne 29. maja: Letni občni zbor »Zadruga pri Sv. Križu na Murskem polju« po večernicah v šolskem poslopju.

Dne 1. junija: »Katol. bralnega društva v Polzeli« predstava »Lurske pastarice«. Začetek ob pol 4. uri popoldne.

Semena!**Semena!****Razne vrste pese (rone)**dalje raznovrstno **semena za zelenjavo, cvetlice**, posebno pa za **detelje in trave**

vseh vrst in v najboljši kvaliteti priporoča 89 12-9

M. Berdajs,

Maribor trgovina z mešanim blagom in semenjem Maribor

NAZNANILO.**Savinjska posojilnica**v **Žalcu**

uraduje od 1. junija 1902 naprej vsak pondeljek in vsak petek od 8. do 12. ure predpoldne. V slučaju, da je ta dan praznik ali sejem v Žalcu, se uraduje prihodnji dan.

257 3-1

Ravnateljstvo.

Vsaka beseda

stane 2 v.

Najmanja
objava 45 v.**MALA OZNANILA**

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda

stane 2 v.

Večkr. objava
po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.**Posestvo**, 10 minut od Šmarja pri Jelšah, obstoječe iz travnikov, njiv, gozda, vinograda, hiše z gospodarskim poslopjem, skupna mera okoli 9 oralov (joh), se po ceni iz proste roke proda. Oglasila naj se pošljejo pod I. M. Rečička vas na Paki pri Celju. 256 2-2**Suhih brestovih soh** (Rüsterpfosten) 120 komadov po 3'4 m dolge in 3'4 palce debele, proda 1 m³ po 24 glđ. Matija Jergolič v Bezeni pri Rušah. 251 3-2**Popolno mizarско orodje** za 3 delavce, skoro popolnoma novo, se takoj proda. A. Inkret, Maribor, Lendgasse 2. 263 3-1**Tiskarna sv. Cirila v Mariboru** se priporoča v razna tiskarska dela.**Proste službe.****Trgovski pomočnik** v trgovini mešanega blaga želi premeniti svojo dose-danjo službo. Kdo, pove upravništvo. 240 3-3**Postranski zaslužek**, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.793“ Gradec, poste restante. 235**Učenec** se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom Franc Kranjc pri Sv. Martinu bl. Vurberka. 241 3-3**Oskrbnica za župnišče**, ki je pridna in zvesta ter razume kuhati in poljedelstvo, se sprejme. Kje, pove upravništvo. 250 3-1**Sodarskega učenca** sprejme Jož. Hvalec, sodarski mojster v Mariboru, Te getthoffstrasse 26. 252 3-2**„Südsteirische Presse“**,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoč dvakrat na teden, stane mesečno eno krono, za eno leto 12 kron. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteirische Presse“ zagovarja odločno ravnopravnost Slovencev in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to neobhodno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.

Slovenska liturgična knjiga!

Novo!**Novo!****„Obrednik za organiste.“**Obsega vse obrede, ki se obhajajo med letom po župnijskih cerkvah na deželi n. pr. na Svečnico, Pepelnico, Cvetno nedeljo, Veliki teden, Markovo i. t. d., blagoslavljanje vode na praznik sv. Štefana, vina na god sv. Janeza, hiš na god sv. Treh kraljev, nove šole, novih orgel i. t. d., sprejem novega župnika, škofa i. t. d. Knjiga lično v platno vezana z rdečo obrezo stane s pošto vred 1 K 60 v. pri založniku č. g. **M. Štraki**, kn. šk. revidentu v Mariboru, Štajersko.**Novo!****Novo!**

Koralni napevi v navadnih notah!

Oznanilo.

Za 11 mesečni učni tečaj na državni gozdarski šoli v Gusverku pri Marijinem Celju (Maria Zell), — tečaj se začne 1. oktobra 1902 — podelilo se bode šest deželnih ustanov in sicer dve po 500 K in štiri po 400 K.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje vsaj do 1. julija t. l. pri štajerskem deželnem odboru v Gradcu; prošnji se naj priloži:

1. Krstni list v dokaz, da je prosilec že spolnil 17. leto in da ni prekoračil 22. leto.

2. Spričevalo okrajnega zdravnika, da so telesno popolnoma sposobni za gozdarsko službo v visokem gorovju, posebno, da imajo dober vid in sluh; spričevalo ne sme biti starejše kakor od 15. junija t. l.

3. Potrdilo s šolskimi spričevali, da ima prosilec toliko znanja, kolikor ga more dobiti na z dobrim vspehom dovršeni meščanski šoli, ali na treh letnikih spodnje realke ali gimnazije.

5. Domovnica.

6. Spričevalo o nravnosti in nepohabljenosti, če tega ne doka-zuje že spričevalo, navedeno v točki 4.

7. Ubožni list.

8. Pravomočna izjava starišev ali dobrotnikov prosilčevih, s katero se zavežejo, da bodo doplačali stroške za 11 mesečno šolanje v kolikor ne bo zadostovala ustanova. Potrebne doneske in čas, kedaj se naj določijo, bo določilo vrhovno šolsko vodstvo. Izjavo podpisati morajo tudi tisti, ki bodo skrbeli za gojenca in še dve priči, vrh tega mora izjavo poveriti tudi sodnija ali notar. Na izjavo mora potrditi dotični občinski urad, da je isti, ki je podpisal izjavo, tudi zmožen plačati.

Kdor ne more popolnoma spolniti pogoja 1—8, na istega se ne bo oziralo pri rezdeltivi ustanov, ker se ti pogoji zahtevajo tudi za sprejem v c. kr. gozdarsko šolo v Gusverku. Skupni stroški za hrano, postrežbo, perilo, šolske potrebščine in druge male nabave so proračunjene za 11 mesečni pouk na 600 K.

Natančnejša določila o šoli, pouku, hišnem redu, disciplini so na razpolago pri c. kr. upravi državnega posestva v Gusverku.

Gradec, dne 3. maja 1902.

262 1-1

Štajerski deželni odbor.**Edmund grof Attems.****Zahvala.**

Podpisani se tem potom pristrčno zahvaljujejo vsem, ki so našo nepozabljivo rajnko

Terezijo Puher

v Murskem vrhu, katera je po dolgi bolezni in po sprejetih svetih zakramentih dne 13. maja v 16. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala, obiskali in tolažili v njeni bolezni. Posebno pa se zahvaljujemo gospodu kaplanu za njihov večkratni obisk in gosp. Franc Kegl-ju za ves njegov trud in za storjene dobrote kakor tudi dekletom in vsem, kateri so blago rajnko spremili k večnemu počitku.

Dunaj, dne 18. maja 1902.

Ignacij, Alojzij, Terezija Kegl,

264 1-1

žalujoči ostali.

SLOVENCI!

— darujte za —

„Dijaški dom“ v Celju!Zahtevajte pri svojih ☉
trgovcih ☉ ☉ ☉ ☉**Ciril in Metodovo**
kavino primes, ☉

ki je najboljša! ☉ ☉

204 5-4

Pri kmetijski razstavi v Riedu 1901
najvišje odlikovanje z zlato svetinjo.**Podkove za vole**patent. **Zehetbauer.**Neobhodno potrebno za posestnike, go-
spodarstva, pivovarne, žganjarije itd.

Glavno zastopstvo: 455 25-17

Echinger & Fernau
DUNAJ XV, Neubaugürtel 7 in 9.
Prospekti na zahtevanje.**Novo!****Novo!****Zahvala.**Za prirčno sočutje ob boleznih in smrti našega nepozabnega
soproga, očeta oziroma brata, gospoda**Davorina Zdolšek,**izrekamo vsem najprirčnejšo zahvalo. Posebno se pa iskreno zahva-
ljujemo vsem tistim, ki so rajnega spremili k zadnjemu počitku.
V Mariboru, dne 24. majnika 1902.**Žalujoči ostali.****Oddaja šolske stavbe na Črešnjevcu**

(pri Slov. Bistrici).

Dostavba treh novih šolskih sob k tukajšnji novi šoli
se bode oddala potom ustmene zniževalne dražbe in sicer
ali skupno, ali pa tudi posamezna dela t. j. zidarska, te-
sarska, mizarska in ključavničarska.Stavben načrt, proračun in stavbeni pogoji so na raz-
polago pri šolskem vodstvu na Črešnjevcu. Dražba se bo
vršila v četrtek, dne 1. junija 1902, ob 10. uri do-
poludne v šolskem poslopju. Dražbencem je položiti
5% vadij. Skupni proračun znaša 19.060 K 98 vin.

Krajni šolski svet na Črešnjevcu,

254 2-2

dne 27. majnika 1902.

Janez Dovnik, načelnik.**Naznanilo in prošnja.**V soboto, dne 24. maja je pri Muri v Veržeju
izginila 14letna deklica Franciška Onišak. Opra-
vičeno se sumi, da se je v deroči vodi vtopila.
Oblečena je bila v sivo-modro barhentno obleko
in brez obuvala. Kdor kaj o dekletu nadaljnega
ve, naj se za darilo pri materi v Veržeji oglasi.**Vinogradniki!**
čuvajte
vinsko trto!

208 14-5

je naslov za vinorejce zelo
koristni knjižici (s pod-
bami), ki se dobi pri nje izdajatelju g. Ant. Kosi-ju, učitelju in posestniku v
Središču ter pri vseh večjih knjigotržcih na Slovenskem,**komad za 50 vin.****Trgovina z železnino „MERKUR“****PETER MAJDIČ**

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lte
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene oevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.☛ **Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.** ☛* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna.

Cene nizke.

3-2 **Dva ali tri** 258**kamnosekarske** ☛☛ **učence**● **sprejme** ●pod ugodnimi pogoji takoj
Vincenc Čamernik, kamno-
seški mojster v Celju.

Trgovina z železnino

5-3 v Radgoni.

Stefan Kaufmanpriporoča slavnemu ob-
činstvu najboljše ocelne
kose, srpe in pri-
stno štajersko železo.

Vse po najnižji ceni.

Solidna in
točna postrežba!